

АТОМНИК АУ України

№47 (677) 21 листопада 2013 року

Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ

ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

У КОМІТЕТІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ, ЯДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЯДЕРНОЇ БЕЗПЕКИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЯДЕРНО-ЕНЕРГЕТИЧНИЙ КОМПЛЕКС — КОМПЛЕКС ЯДЕРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НЕБЕЗПЕК...

Надійну роботу ядерно-промислового енергокомплексу, можливість його подальшого безпекового існування та розвитку можна забезпечити лише за умови достатнього фінансування, серйозного і зваженого підходу нинішнього керівництва країни, органів виконавчої влади, народних депутатів до розв'язання пекучих проблем галузі — таким був основний лейтмотив комітетських слухань, організованих Комітетом Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (див. попередню інформацію в «АУ» №46. — Прим. ред.) на тему «Про стан фінансово-економічного та законодавчого забезпечення функціонування ядерної галузі України». Участь у слуханнях взяли народні депутати, представники профільних міністерств і відомств галузі, керівники Атомпрофспілки України та міст-супутників АЕС.

Відкриваючи слухання, голова підкомітету з питань ядерної політики та ядерної безпеки Володимир Бандурко наголосив, що «ядерна галузь на сьогодні є ключовою не тільки в енергетиці, а й в економіці країни у цілому. І найближчим часом альтернативи їй не видно. Підтримка атомної енергетики вимагає і від держави загалом, і від чиновників зокрема, і від нас з вами, шановних народних депутатів, членів підкомітету з питань ядерної політики та ядерної безпеки, надзвичайної уваги, оскільки ми з вами відповідальні не тільки за гарантування ядерної безпеки, а й за життя людей, які працюють у цій сфері, які проживають поруч з атомними станціями. Потребує особливого розгляду й спеціального вивчення така складова ядерної безпеки як фінансування ядерної енергетики. Тому що забезпечення належного стану ядерних блоків, продовження терміну їх експлуатації, ефективне та безпечне виведення їх з експлуатації, нарешті, будівництво нових блоків, і ми повинні про це постійно пам'ятати і робити — все це вимагає мобілізації не тільки організаційних, фінансових, а й людських ресурсів».

Як ви знаєте, підкреслив народний депутат, у період з 2013-го по 2019 роки необхідно продовжити експлуатацію 10 атомних енергоблоків. При цьому у 2014 році, 2016-му, 2017-му та у 2019 році нам потрібно зробити таку роботу на двох енергоблоках одночасно. Скажу, що Україна з таким завданням ще не стикалася, такої ситуації ще не було і на сьогодні ми з багатьма присутніми тут з вами працюємо над тим, аби бути готовими до такої масштабної модернізації.

У нас, окрім продовження терміну експлуатації, є друге найважливіше завдання — це атомні кадри. Тобто, якщо ми через два з лишком роки можемо стикнутися з проблемою зупинення блоків, то через 5, максимум 10 років, ми можемо відчувати більш серйозні проблеми — у нас не буде кваліфікованих кадрів, щоб взагалі працювати на ядерних блоках.

Сподіваюся, що у цьому залі сьогодні немає байдухливих людей, що всі долучаються до роботи, актуалізують питання нормального функціонування ядерно-енергетичного комплексу України.

АТОМНИЙ РОЗВИТОК ПОТРЕБУЄ СКООРДИНОВАНИХ ДІЙ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ (Із виступу Петра ЧЕРНОБА, в. о. директора департаменту стратегічної політики та ядерно-енергетичного комплексу Міненерговугілля України):

Ядерна енергетика є ефективним джерелом електроенергії, що відповідає сучасним вимогам про обмеження шкідливих викидів в атмосферу і навколишнє середовище та на сьогодні забезпечує 17 відсотків електроенергії, що споживається у світі. При цьому більш як 1 млрд. мешканців планети ще залишаються без доступу до електричної енергії. Попри відомі події на японській АЕС «Фукусіма» у 2011 році, дані планів світового співтовариства підтверджують необхідність розвитку ядерної енергетики. На сьогодні у світі експлуатуються 440 реакторів та будується 65 енергоблоків. До країн, що пов'язують своє майбутнє з ядерною енергетикою, щорічно залучаються нові держави. Уже 30 країн використовують енергію власних АЕС.

Україна займає гідне місце серед держав, що володіють ядерними технологіями: 15 енергоблоків АЕС, розвинута уранова промисловість, цирконієві виробничі потужності, науково-виробничі комплекси машинобудування та приладобудування...

З метою актуалізації проблем ядерної галузі коротко зупинюся на ситуації, що склалася у сфері експлуатації АЕС, нового будівництва та

розвитку потужностей уранової та цирконієвої виробництва.

З огляду на світові тенденції, сучасний стан при експлуатації АЕС, насамперед, пов'язаний з надійністю забезпечення заходів підвищення безпеки та виконання заходів з продовження проектного терміну експлуатації. Між тим питання експлуатаційної безпеки та поточного технічного обслуговування енергоблоків є найважливішими складовими сталого розвитку галузі. Встановлена потужність чотирьох діючих українських АЕС, як відомо, становить 13,8 МВт, що при проектному коефіцієнті використання встановленої потужності дозволяє виробляти близько 91 млрд. кВт/год. на рік. Статистика останніх років показує, що потенціал енергоблоків АЕС не використовується. Обмеження виробництва зумовлюють додаткові навантаження на обладнання атомних електростанцій, проектом яких передбачено роботу у базовому, а не маневровому режимі.

Рівень розрахунків Енергоринку з ДП НАЕК «Енергоатом» має тенденцію до погіршення, що додатково обтяжує експлуатацію організації. Треба зазначити, що встановлений тариф на виробництво електроенергії для ДП НАЕК «Енергоатом» є одним із найменших серед енергогенеруючих компаній світу, і на сьогодні майже у чотири рази нижчий за тариф на електроенергію вітчизняних ТЕС. На жаль, це не дозволяє потреби експлуатаційної організації та не дозволяє повною мірою забезпечувати комплекс заходів з підвищення безпеки

та продовження терміну експлуатації енергоблоків. Між тим як наслідок проведення додаткової переоцінки безпеки українських АЕС, або стрес-тести, за процедурою, погодженою на міжнародному рівні, Держінспекцією ядерного регулювання України визначено вимоги до підвищення рівня безпеки експлуатації вітчизняних АЕС.

На сьогодні невиконання зазначених вимог унеможливило не тільки продовження тривалості експлуатації, а й ставить під загрозу поточну експлуатацію енергоблоків. За розрахунками, необхідність прийняття рішень про можливу зупинку окремих діючих енергоблоків може з'явитися уже у 2015 році. Слід також наголосити на складнощях, що виникають під час виконання робіт з підвищення рівня безпеки та продовження терміну експлуатації енергоблоків. Ринок пропозицій у цій царині є специфічним і фактично доволі вузьким. Проте чинне законодавче поле, яке унормовує загальну практику закупівель на більш емних ринках, зумовлює великі складнощі під час проходження,

бує істотних інвестицій. Фінансування державної цільової економічної програми «Ядерне паливо України» за рахунок держбюджету протягом 2009—2013 років здійснюється на рівні 5% від обсягу, передбаченого програмою. Власними коштами підприємств галузі профінансовано близько 500 млн. грн. Поступово вдалося збільшити обсяги виробництва уранового концентрату — з 830 т урану у 2009 році до 960 т у 2013-му. Водночас посилюється податковий тиск, пов'язаний з користуванням надрами. Загострюється проблема поновлення виробничих фондів уранового виробництва. Певні кроки тут здійснюються за рахунок створення механізму залучення прямих іноземних інвестицій. Зокрема, виконується спільний українсько-російський проект з будівництва в Україні заводу з виробництва ядерного палива. Проте у критичній ситуації перебувають потужності цирконієвого виробництва, у стані ліквідації — потенційні виробничі цирконієві програми. Вочевидь галузь потребує виконання значного

До теми порядку денного III Пленуму ЦК профспілки, м. Київ, 28—30 листопада 2013 року

визначених законодавством процедур, що у свою чергу впливає на можливість своєчасного виконання робіт. Залишаються неврегульованими колізії чинного законодавства щодо віднесення витрат на модернізацію та забезпечення безпеки на собівартість виробництва товарної продукції, процедури визначення експлуатаційної організації тощо. Неврегульоване питання ліцензування діяльності з виробництва теплової енергії на АЕС, через що накладаються на Компанію значні штрафні санкції. Крім бюджетних платежів Компанії, передбачені чинним законодавством, не повною мірою відповідають міжнародній практиці, зокрема, це стосується платежів до Фонду зняття з експлуатації енергоблоків АЕС, що всупереч цільовому завданню Фонду сьогодні не захищені від інфляційних процесів.

Окремо треба розглядати питання нового будівництва. Певні проекти капітального будівництва, що характеризуються значною ефективністю інвестиційною привабливістю, перебувають у початковій стадії підготовки та виконання. Це і централізоване виробництво електроенергії, схвище ВЯП, бризкальні баєсини ЮУАЕС, і розподільні пристрої високовольтних ліній ЗАЕС, РАЕС та ХАЕС...

Неможливо не окреслити проблемні питання атомного промислового комплексу. Галузь, що зорієнтована на вітчизняного споживача, потре-

комплексу законодавчої, інвестиційної та науково-технічної роботи, що може бути забезпечена лише скоординованими діями виконавчої влади та підприємств галузі. Практична діяльність розвитку галузі ставить нові питання щодо удосконалення законодавства та інституційних перетворень.

АЭС УКРАИНЫ: ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ И СОЦИАЛЬНЫЙ ПРОФИЛЬ (Із виступлення Айдины АЙСИНА, вице-президента ГП НАЭК «Энергоатом»):

— Я благодарен всем присутствующим за активную позицию и беспокойство за судьбу атомной энергетики, как одной из наиболее важных составляющих украинской экономики. Думаю, для всех совершенно очевидно, что бесперебойное, надежное производство электроэнергии — это один из ключевых моментов успешного промышленного развития страны и социального благополучия населения. Атомная энергетика, которая в течение 10 месяцев 2013 года составила 44,4% от потребляемой государством электроэнергии, сегодня еще является и главным фактором сдерживания роста оптовой рыночной цены на электроэнергию. Этот факт, думаю, заставит политические власти Украины создавать благоприятные условия для удерживания перспективного развития не только атом-

ной энергетики Украины, но и всего атомного промышленного комплекса, который имеет огромный потенциал в стране.

За 10 месяцев 2013 года «Энергоатом» выработал 68,3 млрд. кВт/ч электроэнергии, что составило 100,4% от планового задания, и на 5 млрд. кВт/ч меньше, чем в 2012 году за аналогичный период. А причина в том, что плановые показатели для АЭС устанавливались ниже, чем было предусмотрено годовым балансом 4 апреля 2013 года. Наглядным показателем этого является значительный рост недопроизводства электроэнергии из-за отключения мощностей АЭС. За 10 месяцев 2013 года объем недопроизводства, в основном из-за диспетчерских ограничений, составил 8,3 млрд. кВт/ч, а за аналогичный период прошлого года было всего 448 млн. кВт/ч. Технологические условия обеспечения работы энергоблоков за последние годы не изменились, мы попали в условия, когда крупное потенциальное производство ограничивают по независимым от предприятия причинам. Ожидаемый в 2013 году объем производства составил 83,2 млрд. кВт/ч, что на 2,3 млрд. меньше предусмотренного даже в прогнозном балансе электроэнергии Украины на 2013 год. Если сравнить с объемом, предусмотренным тарифом на отпуск электроэнергии, то за 10 месяцев текущего года отпущено в энергорынок на 3,3 млрд. кВт/ч меньше, чем это предусматривалось при расчете тарифа, что в результате привело к недополучению Компанией товарной продукции на 732 млн. грн. Речь идет не о кредитах для атомной энергетики, а о возможности самой Компании заработать средства для финансирования своих производственных, инвестиционных и социальных программ.

Кроме значительных экономических потерь, скрытыми последствиями ограничения мощности являются работа энергоблоков в режимах, не предусмотренных проектами АЭС, повышение инерционно-

коррозионного износа трубопроводов, арматуры и оборудования энергоблоков, повышение вероятности отказов ядерного топлива и основного оборудования, увеличение затрат на ремонтно-восстановительные работы при подержании необходимого уровня безопасной эксплуатации, повышение максимальной конфигурации графика капитальных работ и вероятность срыва запланированных сроков и проведения ремонтных кампаний. Снижение технико-экономических показателей самих АЭС, повышение вероятности досрочного прекращения эксплуатации АЭС вследствие ускоренного износа установленного ресурса по допустимым количествам циклов экономической нагрузки основного оборудования энергоблоков. (Продолжение на 2—3-й стр.)

У КОМПІТЕТІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ, ЯДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЯДЕРНОЇ БЕЗПЕКИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЯДЕРНО-ЕНЕРГЕТИЧНИЙ КОМПЛЕКС — КОМПЛЕКС ЯДЕРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НЕБЕЗПЕК...

(Продолжение.
Начало на 1-й стр.)

С целью недопущения длительного ремонта энергоблоков АЭС в непредусмотренном режиме эксплуатации на пониженной мощности НАЭК «Энергоатом» вынуждена выводить энергоблоки в резерв. Так, только в этом году четыре энергоблока АЭС выводились семь раз в резерв общей продолжительностью на 200 суток по причине диспетчерских ограничений мощностей АЭС. Это ужасно, здесь специалисты находятся и понимают.

Во избежание всех перечисленных негативных последствий и обеспечения безопасной работы энергоблоков необходимо при составлении прогнозных балансов электроэнергии энергосистем Украины использовать предложение НАЭК «Энергоатом» по производству электроэнергии как базовый и обеспечивать работу АЭС в проектных режимах на мощностях близких к номинальным.

Несколько слов о программе повышения безопасности продления эксплуатации энергоблоков. В атомной энергетике страны сегодня это самое главное. Эта работа организована в рамках утвержденной правительством Комплексной (сводной) программы повышения уровня безопасности энергоблоков атомных электростанций (К(с)ПБ). Общая стоимость программы 20,1 млрд. грн. с НДС. Без НДС — это 16,775.

Уже реализованы мероприятия на 3,4 млрд. грн. Дефицит 2013 года составил 2,3 млрд. грн. После ратификации кредитных соглашений Верховной Радой Украины К(с)ПБ будет финансироваться за счет международных финансовых организаций. Это ЕБРР, Европейское сообщество по атомной энергетике. Согласно условиям кредитных соглашений планируется привлечь эквивалент 600 млн. евро. Кредитные и гарантийные соглашения с этими двумя организациями подписаны 25 марта и 7 августа этого года соответственно. Параллельно мы проговаривали пакет документов в отечественные банковские организации с предположениями о предоставлении кредита в рамках постановления Кабинета Министров Украины № 404. Всего по программе 3,1 млрд. грн.: банк «Укрсиббанк» — 2,1 млрд. и «Ощадбанк» — 1,043 млрд. грн. Для получения кредитов все мероприятия К(с)ПБ финансируются за счет средств, получаемых согласно тарифу с Энерго рынка за отпущенную Компанией электроэнергию.

Для выполнения одного из основных условий вступления в силу кредитных соглашений необходимо решить вопрос о создании Наблюдательного совета по контролю за использованием и инвестированием средств финансового резерва на снятие с эксплуатации энергоблоков АЭС Украины. Это одно из существенных требований. С целью урегулирования вопроса защиты средств финансового резерва от инфляции путем предоставления разрешения «Энергоатому» размещать средства в специализированных государственных ценных бумагах. В Верховной Раде Украины разработан и зарегистрирован законопроект о внесении изменений в ст. 9 Закона Украины относительно вопросов, связанных с обеспечением ядерной безопасности.

Реализация мероприятий по повышению безопасности является обязательным условием продления срока эксплуатации действующих энергоблоков. Поэтому обе эти программы должны выполняться в полном соответствии с утвержденным графиком и необходимым финансированием. Если программа продления эксплуатации в 2013 году полностью обеспечена тарифом, то дефицит 2,3 млрд. грн. на выполнение К(с)ПБ будет перенесен на 2014 год и далее. При этом отдаляя по

срокам выполнение последующих запланированных мероприятий. Сегодня работы по продлению сроков эксплуатации выполняются на двух энергоблоках ЮУАЭС и двух на ЗАЭС. В декабре этого года планируется завершить работы и получить лицензию на продление срока эксплуатации 1-го блока ЮУАЭС.

Буквально несколько слов о дефиците средств в тарифе на отпуск электроэнергии в 2013 году. Сложное финансовое состояние Компании обусловлено недостаточным уровнем тарифа на отпущенную электроэнергию, который не обеспечивает выполнение в полном объеме производственных, инвестиционных и социальных программ. Сегодня наиболее дефицитным тариф является в следующей статье — капитальные инвестиции на 2,9 млрд. грн. Налог на прибыль совершенно не соответствует тем реалиям, о которых говорят законы, и в том числе налоговый бюджет. По налогу на прибыль 147 млн. грн. не включены в тариф. Кредиторская задолженность — 117 млн. грн. Речь о задолженности, которая идет по исполнительным службам, тоже надо с ними работать.

Статья тарифа на социальное развитие в 2013 году была снижена по сравнению с тарифами 2012 года почти в два раза. Дефицит составляет 111 млн. грн. Таким образом, общий дефицит средств тарифа на электроэнергию составил 3,2 млрд. грн.

Для реализации производственной, инвестиционной и социальной программ «Энергоатому» в 2014 году необходимо финансирование в объеме 25,1 млрд. грн. За 10 месяцев 2013 года Компания отпустила электроэнергию в Оптовый рынок в объеме 64 млрд. кВт/ч, общая стоимость 16,8 млрд. грн. Общая задолженность Энерго рынка перед НАЭК «Энергоатом» составляет 6,1 млрд. грн. Вместе с тем задолженность «Энергоатому» перед банками составляет, в том числе и по облигациям, приобретенным в декабре 2012 года, 6,8 млрд. грн. Как вы понимаете, мы еще платим проценты по обслуживанию этих кредитов.

На сегодня в Компании существует переплата по налогу на прибыль и дивидендам, в общей сумме около 2 млрд. грн. Нам необходимо урегулировать в Министерстве доходов и сборов вопрос об истребовании до конца года этой переплаты в счет текущих обязательств перед государственным бюджетом. Кроме того, в течение последующих четырех лет в тарифе на отпуск электроэнергии АЭС не были предусмотрены расходы обязательных платежей бюджета, только по налогу на прибыль в размере 3,6 млрд. грн. Это объясняется несоответствием подхода НКРЭ к формированию тарифа требованиям действующих налогового и бухгалтерского законодательства в части списания их стоимости запасам на расходы и с момента их приобретения, отнесению их в фактический состав затрат реализованной продукции.

В Компании на стадии реализации и подготовки находятся 10 основных инвестиционных проектов общей стоимостью 65 млрд. грн. В настоящее время финансирование большинства из них осуществляется за счет собственных отчислений. В 2013 году эта цифра составила 1,8 млрд. грн. Сегодня наиболее приоритетными проектами Компании являются повышение безопасности и модернизация энергоблоков АЭС, строительство новых генерирующих мощностей, реконструкция открытых распределительных устройств РАЭС, ХАЭС и ЗАЭС, реконструкция системы технического водоснабжения ЮУАЭС, создание централизованного хранилища отработавшего ядерного топлива реакторов ВВЭР, Общегосударственная целевая экологическая программа обращения с РАЭС.

С целью получения дополнительных финансовых ре-

сурсов мы проводим процедуры привлечения средств под государственные гарантии согласно постановлению №404 Кабмина на сумму 4,4 млрд. грн. В частности, это Комплексная (сводная) программа, реконструкция системы технического водоснабжения, работа 1-го и 3-го блоков Ташлыкского водохранилища ЮУАЭС и реконструкция открытых устройств 750 кВт РАЭС, ХАЭС и ЗАЭС.

Подготовлены и направлены пакеты документов в различные банковские организации с предложениями о предоставлении кредитов под важные проекты социально-экономического развития. Речь идет о реконструкции системы технического водоснабжения и реконструкции открытых устройств 750 кВт.

О возможности использования средств государственного Фонда обращения с РАЭС для создания инфраструктуры обращения с РАЭС. Подготовлено предложение по внесению изменений в Общегосударственную целевую экологическую программу обращения с РАЭС с целью обеспечения привлечения средств Фонда обращения с РАЭС для финансирования мероприятий по строительству комплекса по переработке РАЭС. В случае принятия согласованного решения с заинтересованными министерствами предложение Минэнерго будет передано в Государственное агентство Украины по управлению зоной отчуждения для включения в проект закона о внесении изменений в Общегосударственную целевую экологическую программу обращения с РАЭС. Это позволит в 2014 году финансировать строительство комплекса по переработке РАЭС за счет двух источников — это тарифы на электрическую и тепловую электроэнергию и средств Фонда обращения с РАЭС, в отношении 50 на 50. При этом с учетом недофинансирования строительства комплекса РАЭС в предыдущие годы объем необходимого финансирования за счет тарифа «Энергоатому» и Фонда будет составлять: 2014 год — 214 млн. грн., 2015 год — 148 млн., 2016 год — 79 млн. и 2017 год — 24 млн. грн.

Что касается внутренних резервов, мы также активно проводим работу на уменьшение затрат. В Компании разработан план мероприятий по оптимизации административных, непроизводственных и финансовых расходов, увеличению доходности объектов соцкультбыта и ЖК, передаче наиболее убыточных социальных объектов в коммунальную собственность, инвентаризации договоров «Энергоатому» относительно членства в организациях, ассоциациях и т.д. Оптимизация управления кредитными ресурсами за счет ввода программы долгосрочного кредитования Компании государственным банком, замещение краткосрочных кредитов долгосрочными кредитными ресурсами. Пересмотр процентных ставок и сроков обращения корпоративных облигаций НАЭК «Энергоатом» в декабре 2013 года, оптимизация ценовой политики Компании по закупкам.

О вопросах, требующих законодательного урегулирования. На рассмотрении в Верховной Раде находятся около 20 законопроектов, по которым, мы считаем, необходимо принять в скором времени решение.

Хочу остановиться на важном решении профильного комитета при рассмотрении закона об основах функционирования рынка электроэнергетики Украины. При подготовке нормативно-правовых актов, направленных на реализацию положений закона, рассмотрим возможность учета всех предложений НАЭК «Энергоатом», которые касаются обеспечения и минимизации рисков недополучения финансовых ресурсов на покрытие эксплуатационных и капитальных затрат, обеспечение ядерной и радиационной безопасности, выполнение обязательств по международ-

ным договорам и требованиям национального законодательства. На решение этих задач в ближайшее время будет сконцентрировано максимальное внимание руководства Компании.

В заключение хочу отметить, что законодательное обеспечение финансовой стабильности Компании является залогом дальнейшего развития ядерной отрасли, которая обеспечит необходимый для развития экономики объем электроэнергии по конкурентным ценам.

СИТУАЦИЯ С ПРОДЛЕНИЕМ СРОКА ЭКСПЛУАТАЦИИ БЛОКОВ СЕЙЧАС ПРОСТО КРИЧАЩАЯ

(Из выступления **Михаила ГАШЕВА**, первого заместителя председателя — главного государственного инспектора по ядерной и радиационной безопасности Украины):

— Что касается продления срока эксплуатации действующих блоков, сейчас, и это в распоряжении Кабинета Министров Украины сказано, у нас оно возможно только при условии полного и своевременного выполнения мероприятий К(с)ПБ. По сути, пока сегодня еще есть отдельная программа продления срока эксплуатации и на нее идет финансирование, и есть программа повышения безопасности энергоблоков. С 2014 года это уже будет одно и то же, 2013-й — это последний год, когда можно еще что-то предпринять. Вот у нас сейчас выходит впервые первый «миллионник» — ВВЭР-1000 на продление срока эксплуатации. Чтобы вы понимали, когда мы продлевали срок эксплуатации в 2010 году блока №1 ВВЭР-440 Ривненской АЭС, перед этим он простоял 415 суток, 1,5 года, для того, чтобы выполнить все мероприятия по повышению безопасности. И это не желание какого-то одного ядерного регулятора, это международные обязательства Украины. Проверяться они по блоку №1 РАЭС не только Гашевым, но и другими инспекторами, приезжали 18 экспертов МАГАТЭ, из Еврокомиссии и Евросоюза. Точно так же сейчас блок №1 ЮУАЭС — он не только мною проверяется, те же самые эксперты МАГАТЭ, Рискаудита, шведский регулятор приедут. После чего они в Еврокомиссию доложат о состоянии готовности этого блока «южки» к возможности продления срока эксплуатации. К чему может привести то, что Украина не выполнит такие обязательства? Это значит, что, в том числе, будет перекрыто и финансирование дальнейших программ по повышению безопасности и доведения блока до мировых стандартов. Сейчас блок №1 ЮУАЭС, по сути, выходит по срокам на ремонт на 280—290 суток, фактически год он стоит и сейчас стоит перед тем, как сможет «продлиться». Для сравнения скажу, абсолютно аналогичный блок №5 на Воронежской АЭС простоял 356 дней, один год. Это Россия, которой вроде бы не нужны МАГАТЭ, Евросоюз, никакие международные обязательства. К чему это говорится, сейчас вырвав все жилы, а я только что побывал в очередной раз на ЮУАЭС, отобрав деньги у всех остальных, в том числе у того же блока №2 «южки», включая блоки №1, №2 ЗАЭС, неимоверными усилиями за год мы сможем выйти на продление эксплуатации блока №1 «южки». А дальше ситуация просто критическая, дальше одновременно, по сути, за один год, один блок весной и два блока зимой, это блок №2 ЮУАЭС и №1 и №2 ЗАЭС, практически три блока одновременно, выходят на продление срока эксплуатации. Ни в одной стране мира такой тяжелой нагрузкой не было в данном конкретном случае. 2014 год — решающий. Сегодня ГП НАЭК «Энергоатом» заявило, что у него нет денег на блок №2 ЮУАЭС. И вот отработает он свой назначенный срок, 30 лет, после чего встанет и

встанет неизвестно на сколько, на год, полтора, на два года. Понятное дело, пока не выполнит все необходимые мероприятия. Ситуация, повторюсь, сейчас просто кричащая. Весьма вероятно, может получиться, что в осенне-зимний период 2014—2015 годов три «миллионника» могут стать. Что такое три стоящих «миллионника» зимой, в декабре, если сейчас Минэнерго говорит о том, что даже если один «миллионник» в течение года будет стоять, то это уже тяжело и страшно для всей энергетики Украины.

В завершение выступления еще хочу раз сказать. Да, мы сейчас положили все силы и, наверное, продлим блок №1 «южки», но дальше продление срока эксплуатации и повышение безопасности станут уже абсолютно одними и теми же задачами, абсолютно взаимосвязанными — не будет денег на одно, не будет и другого. И с 2015 года блоки будут только останавливаться и останавливаться.

Предложение. Первое, ничего хорошего не будет при таком сегодняшнем финансировании, если это можно так назвать, ядерной отрасли. По этому поводу мы вместе с министром Минэнерго Украины обратились с письмом к Премьер-министру о рассмотрении финансовых проблем ГП НАЭК «Энергоатом». Вторая проблема, которая тянется у нас с 2008 года, это недостатки законодательства, что касается вопросов безопасности. Наверное, вот те 20 законопроектов, которые, по мнению специалистов НАЭК «Энергоатом», являются первоочередными — все имеют право на жизнь. Среди них те, которые больше касаются нас, в частности, это тендерная процедура, это финансовый резерв, это внесение изменений в общегосударственную экологическую программу, это и законопроект о компенсации риска для населения в зонах наблюдения АЭС. В принципе, все, о чем здесь сказал в своем выступлении Айдин Айсин относительно тяжелого финансового положения НАЭК «Энергоатом», я поддерживаю.

СОЦИАЛЬНАЯ ГАРАНТИРОВАННАЯ «КАРТА» АТОМЩИКА — ПОКАЗАТЕЛЬ СТАБИЛЬНОСТИ ГОРОДА-СПУТНИКА АЭС
(Из выступления **Игоря НАУМИЧЕВА**, городского головы г. Энергодар):

— 30 сентября в г. Энергодар состоялось заседание координационного совета руководителей городов-спутников атомных станций Украины, присутствовали головы всех пяти городов-спутников. Подымались самые актуальные и общие для городов вопросы: о казначейском обслуживании распорядителей казначейских средств, о проекте концепции местного самоуправления и возможные риски административно-территориальной реформы, об уровне предоставления медицинских услуг и проблемах специализированных медико-санитарных частей городов-спутников АЭС, о продлении ресурса блоков АЭС, о достройке городов-спутников и состоянии жилищного строительства и социальной инфраструктуры, о монопрофильности городов-спутников и уменьшении расчетных показателей поступления доходов в Минфин Украины. Было подготовлено обращение к правлению президиума Ассоциации городов Украины, а также Премьер-министру Украины.

На этом совете присутствовали руководители Запорожской АЭС, а также представитель от народного депутата Владимира Бандурова.

На некоторых моментах остановлюсь более подробно. Что такое ЗАЭС для г. Энергодар? Если говорить о поступлениях в местный бюджет от налогоплательщиков ОП ЗАЭС: налог на доходы физических лиц — 77,4%, налог на плате за землю — 71,1% от общего объема поступлений.

Видите, какие это цифры! Если говорить о зависимости безопасности АЭС от условий жизни работников атомной электростанции — это 54,1% от общего числа работающих жителей Энергодара. И поэтому обеспечение социальных гарантий для атомщиков — одно из основных направлений стабильной работы как предприятия, так и жизнедеятельности города. Сегодня атомная станция, «Энергоатом» выступают в роли основных заказчиков — инвесторов строительных работ, но, к сожалению, за последние 2,5 года в Энергодаре не введено в эксплуатацию ни одного метра квадратного жилья для персонала атомной станции и их семей. Но скажу о том, что именно атомным предприятием делаются определенные шаги для того, чтобы улучшить качество жизни своих работников: для них предоставляются долгосрочные займы на приобретение и строительство собственного жилья, увеличивается среднемесячная заработная плата и реализуются другие социальные программы. Вместе с тем есть проблема создания рабочих мест. Если сравнить: в 2011 году было создано 1212 рабочих мест, то в 2012-м — на 21% меньше. И сегодня Энергодару присущ низкий уровень диверсификации сфер занятости населения. И именно одним из приоритетных направлений развития города является создание рабочих мест, связанных с деятельностью административно-территориальной реформы, об уровне предоставления медицинских услуг и проблемах специализированных медико-санитарных частей городов-спутников АЭС, о продлении ресурса блоков АЭС, о достройке городов-спутников и состоянии жилищного строительства и социальной инфраструктуры, о монопрофильности городов-спутников и уменьшении расчетных показателей поступления доходов в Минфин Украины.

Далее, у нас в городе существует СМСЧ №1, которая сегодня находится под эгидой Минздрава Украины и финансируется за счет государственного бюджета. Просто приведу цифры: в 2012 году потребность медсанчасти составляла 82 млн. грн., профинансировано только 56% от необходимого, в 2013-м — 64,7% от потребности. Понятно, что СМСЧ требует капитального, современного диагностического аппарата... И сегодня на слушаниях поднимался вопрос о том, чтобы СМСЧ передать в собственность города. Если мы это сделаем, то значительно ухудшим именно состояние медико-санитарной части. И есть предложение. Для того, чтобы решить проблемы содержания медсанчасти:

1. Решить вопрос об окончательной подчиненности СМСЧ, сохранив их статус специализированных.

У КОМПІТЕТІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПАЛІВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ, ЯДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЯДЕРНОЇ БЕЗПЕКИ

2. Ходатайствовать перед депутатами Верховной Рады Украины о закреплении на законодательном уровне объемов оказания медпомощи населению городов-спутников АЭС, а в случае создания медицинских госпиталей, округов сохранить медсанчастям статус специализированных.

3. Предусмотреть в государственном бюджете целевую субвенцию о комплектовании материальной базы медсанчастей в случае чрезвычайных ситуаций.

О перспективе развития городов-спутников в условиях административно-территориальной реформы. Этот вопрос поднимался и на координационном совете, и мы знаем, что в дальнейшем города-спутники могут потерять статус городов областного подчинения. Кроме того, они станут районными центрами и повлекут за собой то, что финансирование во многом ухудшится, потому что будут присоединены к ним другие близлежащие нынешние районы. Поэтому есть предложение, чтобы внести изменения в проект Концепции админреформы местного самоуправления с тем, чтобы предусмотреть предоставление особого статуса городам-спутникам АЭС.

Сегодня особое внимание нужно уделить обеспечению выполнения противаварийных мероприятий в регионе в случае аварии на АЭС. Необходимо уменьшить изъятия в госбюджет. На сегодня рост заработной платы в атомных городах не соответствует темпам роста заработной платы в Украине, что приводит к неперспективному росту изъятий в госказну относительно увеличения доходной части. Предлагается одна из возможных решений вопроса — внести необходимые изменения в соответствующее постановление Кабинета Украины от 8.12.2010 года №11.

И еще очень важный вопрос — оплата счетов через госказначейство. Непроплата бюджетных растут сегодня, и если сравнивать чисто по графикам, то на 1.04.2013 года было проплатено 83%, на 1.07. — 88% и на 1.10.2013 года — 70,1%.

НЕТИШИН — МІСТО МОЖЛИВОСТЕЙ, АЛЕ...
(Із виступу Миколи СТЕПАНЕНКА, секретаря Нетішинської міської ради):

— Хотів доповнити тільки одну позицію до виступу Ігоря Наумичева. Одним із основних напрямів роботи у нашому місті є організація відповідної соціальної структури і, особливо, створення умов для наших дітей. Погодьтеся, коли працівник АЕС приходить з роботи і вдома з дітьми у нього все в порядку, то у нього проблем немає, він працює з повною віддачею. Але є ще одне таке питання, яке хотілося б озвучити. В усіх містах-спутниках, а ви знаєте, що вони були створені як єдиний мікрорайон для того, щоб обслуговувати працівників АЕС, усі культурні і спортивні споруди досі перебувають на балансі АЕС, але із виступу п. Айсина ми бачимо, що з метою оптимізації цієї структури обов'язково передаватимуться у комунальну власність. Ви розумієте, що навантаження на наші місцеві бюджети тоді зростає настільки, що вони просто-напросто його не витримують і воно, зрозуміло, не від-

повідатиме тим мініфінівським показникам, які нам доводять з розрахунку на одного мешканця. Тому передача всіх цих соціально-культурних об'єктів, зокрема у м. Кузнецовськ і у нас — дуже складна проблема. Тож хотілося б, щоб усе-таки враховувалися інтереси міст-спутників. Адже у наших містах як така соціальна структура і не розвивалася. Практично всі державні структури розташовані у пристосованих приміщеннях, займаючи наш житловий фонд. Сьогодні дуже складно надати їм відповідні умови, а самі вони будувати нічого не хочуть.

Надіюся, що при будівництві ХЗ/Х4 ми зможемо розвинути соціальну структуру, і для цього ми робимо все, щоб розширити межі нашого міста і зарезервувати таку територію, щоб можна було вести будівництво. Але разом з тим житлове будівництво як таке останнім часом у м. Нетішин практично не ведеться. Частина житлового будинку, що споруджувався для працівників АЕС, була введена, на іншу частину коштів немає. Індивідуальне будівництво ми підтримуємо в нашому місті, я же сказав, що ми запасемося територією на північ для нових мікрорайонів міста з цією метою. Це дасть можливість забезпечити житлом працівників АЕС і мешканців міста і створити всі умови для того, щоб вони були благополучними для їхнього проживання.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ: У ЧЕРТЫ ИЛИ УЖЕ ЗА ЧЕРТОЙ?
(Із виступлення Валерія МАТОВА, Председателя Атомпрофсоюза Украины):

— Полагаю, что в этом зале присутствуют люди, которым небезразлична судьба атомно-промышленного энергокомплекса Украины. Для которых важен завтрашний день и судьба этой отрасли, и со многими из которых мы, к счастью, работаем очень плотно как социальные партнеры на уровне государственных органов управления и наших предприятий, с национальной компанией «Энергоатом».

Прислушавшись здесь информации, которой мы полностью обладаем, представителей Минэнергоугля, НАЭК «Энергоатом», ядерного регулирующего госоргана, скажу, что это, мягко говоря, та критическая и полноценная оценка сегодняшнего положения дел в ядерно-энергетическом комплексе страны. Мы в феврале этого года провели очередной Пленум ЦК профсоюза, на котором рассмотрели кризисную ситуацию на предприятиях атомного энергетического комплекса. И первая организация, которая отреагировала — это Госинспекция ядерного регулирования, которая подтвердила правильность профсоюзной позиции в отношении угрожающего состояния стратегической отрасли. Но, к сожалению, несмотря на то, что мы в связи с этим обратились в Открытым письмом к Президенту Украины, Национальной комиссии регулирования электроэнергетики Украины, в Совет национальной безопасности, правительству страны на сегодня реакция и действий нет никаких.

Мы сейчас реально, наверное, меня поддержат присутствующие в зале, дошли до той критической точки, до той черты, когда дальше переступать просто невозможно. Дальше — обвал. И все это, прежде всего, тесно связано с безопасностью. И определяющим здесь является, естественно, человеческий фактор, финансовое обеспечение тех программ, о которых мы сегодня вели речь: это касается и развития атомной энергетики, и создания ядерно-топливного цикла (по атомной энергетике предоставим право более детально и в тонкостях сказать моему заместителю — председателю профкома первичной профсоюзной организации ГП НАЭК «Энергоатом» Алексею Васильевичу Лычу).

Я же хотел бы охарактеризовать ситуацию в ядерно-топливном цикле и атомной промышленности как выходяще из этой среды. То есть мы подходим в профсоюзе более профессионально к проблематике, которая существует на наших предприятиях и в коллективах. Поэтому скажу прямо: нам, наверное, сегодня пришло время перейти от слов к активному действию. Мы на протяжении почти двадцати лет говорим, создаем многие отраслевые программы, стратегии разработки, но сегодня, судя по результатам такой деятельности, ничего мы практически не сделали. Анализируя ситуацию с 1994—1995 годов, когда первые программы по национальному ЯПЦ создавались, мы по их выполнению практически продвинулись, в пределах 5%. То есть мы топ-

чемся на месте, теряем тот потенциал, который был наработан. В этом году говорили много о фабрикации ядерного топлива, забывая при этом по поводу первого колышка завода в г. Смолино. Колышки мы забудем, но в действительности предприятия, которые являются участниками создания ядерно-топливного цикла, входят в перечень стратегических, просто умрут. Мы уже практически похоронили завод прецизионных труб, десять лет в процессе санации ведем циркониевое производство и сводим его к нулю. Мы пытаемся, больше на словах, показать развитие урановой программы, освоение перспективных месторождений. Мы сегодня губим то, что должны уже реально использовать.

Поддерживаю мнение городских голов о тех проблемах, которые накопились в городках-спутниках. Те же дворцы культуры, спортивные сооружения, стадионы и прочее — это очень весомые объекты, которые создают определенный микроклимат, условия для безопасности, плодотворной жизнедеятельности нашего персонала, выполнения им ответственных производственных задач и программ.

На протяжении лет пятнадцати мы отвоёвываем статус наших специализированных медико-санитарных частей. Если на уровне городов-спутников, где расположены АЭС, еще как-то удается это сделать, то в регионах атомной промышленности однозначно тенденция идет к тому, что СМЧ превращаются в какие-то мед- и здравпункты и другое, что просто nepozvolitelno.

И главное, что касается аспектов социально-экономических. В атомной промышленности сфере сегодня и в последующем специалистов мы иметь не будем. Настораживающий факт, на протяжении последних трех лет на уранодобывающих и перерабатывающих предприятиях зарплата работников не растет. Сейчас их среднемесячный заработок составляет около 4 тыс. грн. Для работников других подразделений этого сектора промышленности такой доход еще ниже — 2 тыс. грн., и задолженность — по 3—5 месяцев. Не буду рассказывать о «технологиях» борьбы со всем этим, но люди, честно говоря, уже потеряли веру в то, что перспектива какая-то для них есть, и уходят с предприятий.

ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ — ГЛАВНЫЙ ФАКТОР БЕЗОПАСНОСТИ
(Із виступлення Алексея ЛЫЧУ, заместителя Председателя Атомпрофсоюза Украины — председателя профкома ППО ГП НАЭК «Энергоатом»):

— Благодарю за возможность донести к сведению народных депутатов, участников слушаний, ту ситуацию, которая сложилась сегодня в ГП НАЭК «Энергоатом». Законодательное регулирование в вопросах финансового обеспечения деятельности предприятия, эксплуатирующего ядерную установку, это архиважная задача, которая должна была быть решена еще в момент принятия решений Украины об эксплуатации ядерных установок. Концепция МАГАТЭ о культуре безопасности определяет требования к государству, взявшему на себя обязательства о безопасной эксплуатации ядерных установок, устанавливает уровень ответственности как законодательных, исполнительных ветвей власти, так и проектных, строительных организаций, организаций, эксплуатирующих АЭС, ремонтирующих, а также снимающих их с эксплуатации.

Особое место в обеспечении безопасной эксплуатации АЭС отводится персоналу атомных станций. В настоящее время, несмотря на все препятствия, которые мы испытывали на протяжении длительного периода, в НАЭК «Энергоатом» удалось создать команду высокопрофессиональных работников, которые в полной мере сейчас способны выполнить функции эксплуатирующей организации. Но, к сожалению, сегодня дефицит финансовых средств, повлекших за собой дефицит социальных стандартов для работников Компании, негативно сказывается как на морально-психологическом климате в коллективах, так и сводит к нулю систему закрепления кадров в атомной энергетике. Также повышение престижности работы в атомной энергетике у нас начинает сейчас падать, о чем свидетельствует, например, снижение количества желающих поступить в профильные институты, готовящие специалистов для наших АЭС.

Невозможность выполнения условий Коллективного договора Компании, постоянные требования исполнительных властей об уменьшении затрат на социальное развитие, а также на снижение численности ра-

ботников АЭС, принятие законодательных актов, направленных на усугубление ситуации в атомной энергетике. Об этом говорит как раз принятие 24 октября закона, который регулирует взаимоотношения на Оптовом рынке электроэнергии, где четко прослеживается то, что «Энергоатому» отводится роль в виде вассала какого-то, прислуживания какой-то более мощной, серьезной структуре, которая, к нашему сожалению, не относится к государственной собственности. Пока нам удается сдерживать вопросы, которые ставят наши работники в отношении начала каких-то активных коллективных действий, связанных с защитой прав и интересов национальной Энергокомпании, в том числе и именно с той ролью донора частной тепловой генерации, которая отведена Компании в законе об Оптовом рынке электроэнергии.

Действительно, причиной напряжения сегодня в коллективе морально-психологической атмосферы является то, что мы не можем получить ответы на многие злободневные вопросы. Их Айдин Абдурашитович сегодня обрисовал. Мы понимаем, что это вынужденные решения Компании, которые предлагаются в отношении передачи объектов соцкультбыта городов-спутников в коммунальную собственность, и другие вопросы, связанные со снижением социальных гарантий для наших работников — это требования органов исполнительной власти. Остаточный принцип формирования тарифа на электроэнергию для «Энергоатома», который сегодня проводится с целью неувеличения тарифа в общем для населения и для предприятий, приведет только к самым негативным, непредсказуемым последствиям. Потому что ситуация ежедневно ухудшается, раздаются призывы в коллективах АЭС начать какие-то массовые акции по защите не только интересов самих работников, имеющихся соцстандартов, но, в том числе, и защите в целом атомной энергетики Украины. Наш профсоюз все вопросы решал путем диалога. К сожалению, сейчас переговоры, не по нашей вине, это прекращение социального партнерства и законодательной, и исполнительной властью. Даже на уровне отрасли мы сегодня не имеем рабочего диалога и до сих пор не встретились с новым руководителем Минэнергоугля, несмотря на неоднократные требования, что мы хотели бы обсудить с профильным министром дальнейшие общие действия в вопросах, связанных с обеспечением социальных гарантий для наших работников.

Очень много можно говорить о том, что сейчас у нас не решены вопросы, связанные с предоставлением первого рабочего места даже тем специалистам, которые обучались в вузах за счет Компании. Они начинают работать с рабочих должностей, потому что система, разработанная в отношении освобождения рабочих мест пенсионерами, сегодня не действует в связи с отсутствием достаточных финансовых ресурсов. Мы нашли взаимопонимание на уровне нашей Компании в отношении того, что есть необходимость и дальше продолжать социальную политику, которая была намечена, как основную составляющую безопасности АЭС. Но за это нас НКРЭ Украины постоянно штрафует на сумму превышения затрат, которую мы направляем на социальное развитие наших коллективов — неотъемлемую компоненту безопасности АЭС. Человеческий фактор, о чем неоднократно, в том числе международными экспертами, было указано, — это порядка 60% безопасной эксплуатации. Да, мы много говорим о том, что необходимо брать кредиты, чтобы обеспечивать именно качество оборудования, для повышения безопасности, и вместе с тем постепенно забываем, что есть еще одна составляющая ядерной безопасности — человек. Поэтому хотелось бы, чтобы совместными усилиями нам удалось все-таки обратить внимание, в том числе и на людей, работающих в наших городах, которые и создавались как спутники АЭС. Сегодня мы прекрасно понимаем, что ни одного объекта соцкультбыта города не в состоянии будут содержать. Изначально при строительстве данных объектов не подразумевалась их самоокупаемость. Это не город Славутин, который был построен после аварии на ЧАЭС, потому что там возводились модульные спортивные соору-

жения, не требующие таких затрат на их содержание. К счастью, может быть, что в городах-спутниках строились, действительно, типовые сооружения, соответствовавшие требованиям, которые на то время предъявлялись к объектам культуры, спорта и так далее.

Одной из важных задач, которая на сегодня не решается и которая служит негативным фактором при определении места работы, является отсутствие в нас программы строительства жилья. На капитальное строительство ни одной копейки в тарифе на электроэнергию не предусматривается, все другие способы, которые мы пытались и пытаемся использовать, все равно требуют хотя бы временного отвлечения, но каких-то средств, которых нет в тарифе на электроэнергию. Сегодня мы с опаской смотрим на пуск новых атомных блоков в России, которой мы проиграла в том, что там разработали программу социальной политики, предусматривающую порядок, если в переводе на наши деньги, 20 тыс. грн. на одного человека в год. Это социальный стандарт для их работника АЭС. На сегодня тарифом на электроэнергию «Энергоатома» предусмотрено 100 млн. грн. на 35 тыс. работников Компании, что меньше 3 тыс. грн. на одного работника в год — это украинский социальный стандарт. В 2008 году мы были на высоте, остановив отток квалифицированного персонала наших АЭС, хотя мы не могли договориться с российскими атомщиками по заработной плате, которая на то время у них была в 2,5 раза выше (сейчас там средняя зарплата составляет 2100 дол., у нас, конечно, ниже такой доход), но мы на тот период договорились в отношении установления более высоких, чем у них, социальных стандартов, которые и снивелировали вот эту зарплатную разницу. Сегодня там шагнули значительно дальше в этом направлении.

Конечно, в рамках ограниченного времени мы не в состоянии рассказать о накопленных проблемах. Но надеемся на плодотворное сотрудничество и что совместными усилиями нам все-таки удастся выйти из этой сверхсложной ситуации и люди снова поверят в то, что атомная энергетика будет развиваться и развиваться безопасно.

КРЕДИТИ
ЯК ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ ТАРИФІВ

У своєму виступі Василь КУКЛА, начальник відділу фінансів у галузі енергетики Міністерства фінансів України повідомив, що визначено основні джерела фінансування Комплексної програми підвищення безпеки АЕС — це власні кошти «Енергоатома» та кредит ЄБРР і Євроатома. 25 березня цього року підписано гарантійну угоду між Україною та ЄБРР, за проектом якої передбачається, що Україна гарантує належну, своєчасну виплату будь-якої із цих сум, у межах сплати за кредитом у розмірі 300 млн. євро, відповідно до кредитної угоди між «Енергоатомом» і ЄБРР. Строк погашення позики — 15 років. Аналогічна гарантійна угода була також укладена і підписана між Україною та Євроатомом.

Промовець також зазначив, що у додатку №3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» за бюджетною програмою «Обслуговування державного боргу та заходів щодо поступової компенсації громадянам втрат від знецінення грошових заощаджень» Мініфіном на обслуговування зовнішнього державного боргу затверджені видатки за рахунок коштів загального бюджету у сумі 35 млрд. грн., які включають, зокрема, видатки щодо виконання Україною своїх гарантійних зобов'язань за гарантійними угодами за проектом «Україна. Комплексна (зведена) програма підвищення безпеки енергоблоків атомних електростанцій».

ВІДПОВІДІ ВАСИЛЯ КУКЛИ НА ЗАПИТАННЯ ВОЛОДИМИРА БАНДУРОВА

— Василью Вікторовичу, скажіть, будь ласка, у нас дискутує була на засіданні комітету про те, що нібито навіщо піднімати тарифи на електроенергію «Енергоатому»? хай беруть вони собі кредити, дехто так говорить. Ми хотіли б від вас почути авторитетну думку, що є основою повернення кредитів — чи не майбутнє підвищення тарифів? Під що даються ці кредити?

— На мою думку, звичайно, джерело повернення кредитів, знову ж таки, тариф.

— Отже, куди б ми не пішли — чи у бік підвищення тарифів, чи у бік залучення коштів у банківських установах — у будь-якому разі ми повинні або зараз підвищувати тарифи, або в майбутньому

бути готовими це зробити. Правильно я розумію? Інших джерел у нас зараз немає, державний бюджет нам не буде покривати такі видатки, що є на сьогодні.

— Бюджет тільки гарантує. Але ж знову — це не буде поверненням цих записочек.

— Абсолютно правильно. Дякую, що підтвердили наші думки.

З короткою інформацією на слуханнях виступив Сергій ФОРОСТЯНИЙ, начальник відділу управління генеруючих підприємств Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики (НКРЕ). Він, зокрема, зазначив, що діючий тариф «Енергоатома» сьогодні становить 22,2 коп. за кВт/год — це збільшена тарифу порівняно з минулим роком близько 5%, а за 2010—2011 роки зростання тарифу становило близько 35%.

Про підвищення безпеки. Постановою Кабміну №1270 від 7.12.2011 року на 2013—2014 роки чітко визначені обсяги коштів на забезпечення заходів з підвищення безпеки, що будуть фінансуватися за рахунок тарифів на електроенергію «Енергоатома». У діючих тарифах Комісія передбачила фінансування цих заходів у визначених урядом постановою обсягах. Дефіцит коштів на фінансування заходів з безпеки на поточний рік у 2,2 млрд. грн. ДП НАЕК «Енергоатом» має покрити за рахунок нетарифних джерел енергії.

Комісія виважено та відповідально підходить до соціальних зобов'язань Компанії, у тому числі до підвищення оплати праці працівників «Енергоатома». Так, у 2013 році фонд оплати праці Компанії був збільшений на 13% порівняно з планом минулого року, і витрати на оплату праці досягли майже 3,6 млрд. грн. Крім цього, до тарифу включені й обов'язкові платежі, а саме: збір на соціально-економічну компенсацію ризику населення в обсязі 1% від товарної продукції, враховуючи тенденцію до постійного збільшення тарифу, цей збір також буде пропорційно збільшуватися. Також діючим тарифом передбачено: податок на забруднення навколишнього середовища в обсязі 650 млн. грн., витрати на наповнення фінансового резерву для зняття з експлуатації ядерних установок в обсязі 274 млн. грн.

Комісія також стурбована ситуацією, що склалася з виробництвом і відпуском електричної енергії Компанії. Так, за нашими даними, за 10 місяців цього року «Енергоатом» відпустив в Оптовий ринок електроенергії майже на 3,3 млрд. кВт/год менше, що зумовлює також зниження платежів за електроенергію, і Компанія саме через ці причини не може повною мірою виконати свої соціальні та виробничі потреби. У цьому ключі, вважає Комісія, також має працювати і Компанія, і уряд та виконавча влада.

ВІДПОВІДІ СЕРГІЯ ФОРОСТЯНОГО НА ЗАПИТАННЯ ВОЛОДИМИРА БАНДУРОВА

— З огляду на те, що Україна приєдналася до Конвенції про ядерну безпеку і має гарантувати фінансування всіх заходів, спрямованих на забезпечення життєвого циклу атомних блоків. Яким має бути, на ваш погляд, законодавче забезпечення виконання цієї Конвенції, а саме обов'язкове включення до тарифу експлуатуючої організації витрат на підвищення безпеки та продовження терміну експлуатації ядерних енергоблоків?

— На сьогодні у тарифі передбачені витрати на підвищення безпеки в обсягах, визначених Кабміном. Так, там є істотний розрив, який Компанія має фінансувати за рахунок нетарифних джерел енергії. Більше того, Комісія на сьогодні не може збільшити тариф, що передбачено чинним законодавством і нормативними актами.

— А які саме нетарифні джерела ви маєте на увазі?

— Це і залучення коштів міжнародних фінансових організацій, це, на наш погляд, можуть бути і облигації державної позики, випуск цінних паперів самої Компанії, як було торік у грудні.

— Сергію Петровичу, ви чуєте, який шум пішов по країні у залі. Якщо ми говоримо про нетарифні джерела і маємо на увазі кредитні ресурси, я ж не випадково запитував представника Мінфіна, чи може бути заборочкою залучення кредитів майбутнє підвищення тарифів. Погодьтеся, ми ходимо доволу одного і того ж питання.

— Так, безумовно, ви праві, погашення цих кредитів буде включено до тарифів. Разом з цим хочу зазначити, що це буде збільшення тарифу не таким суттєвим і розтягнеться на більш тривалий період. І економіка держави не дуже сильно таким чином зможе відчувати стрімке зростання тарифу «Енергоатома».

(Закінчення на 4-й стор.)

У ПРОФІЛЬНОМУ КОМІТЕТІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЯДЕРНО-ЕНЕРГЕТИЧНИЙ КОМПЛЕКС – КОМПЛЕКС ЯДЕРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НЕБЕЗПЕК...

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.)
РЕПЛІКА АЙДИНА АЙСІНА НА ЦЮ ВІДПОВІДЬ ПРЕДСТАВНИКА НКРЕ:

— Отже, поінформую, що на соціальну політику Компанії у 2012 році тарифом було передбачено 200 млн. грн., у 2013-му — 111 млн. грн. Про зарплату: Генеральною угодою прописано щорічне її зростання на 25%. Так, у 2013 році зарплата атомників зросла на 13,2%, а на 2014 рік її збільшення заплановано тільки на 3,5%. Що стосується облігацій — це ті ж самі кредити і не завжди їх обслуговування обходиться дуже дешево. Ось чому ми передаємо соціальні функції атомних містечок у комунальне господарство, тільки через такі вимушені обставини.

Володимир ХОЛОША, голова Державного агентства України з управління зоною відчуження, у своєму виступі порушив питання про виконання Україною своїх додаткових зобов'язань за міжнародними проектами на промисловій території Чорнобильської АЕС та їх законодавче врегулювання.

По-друге, він наголосив на необхідності внесення змін до Загальнодержавної цільової екологічної програми поводження з радіоактивними відходами з метою забезпечення залучення коштів Фонду поводження з РАВ для фінансування комплексу переробки РАВ АЕС.

Про питання науково-технічного та проектно-конструкторського супроводу ядерно-енергетичного комплексу України йшлося у виступах **директора Інституту ядерних досліджень Івана ВИШНЕВСЬКОГО та керівника ННЦ «Харківський фізико-технічний інститут» Івана НЕКЛЮДОВА**. Промовці констатували, що на реалізацію цільових наукових комплексних програм, а в установах НАН України виконується 65 проектів, виділяється лише половина потрібних сум. Зазначалося також, що в останні місяці року особливо загострилася проблема «затримки» інститутських коштів держказначейством, що також зриває виконання важливих для галузі робіт.

Підбиваючи підсумки слухань, головуючий Володимир Бандуров подякував усім учасникам за ґрунтовні, змістовні виступи. Думає, що та ситуація, сказав народний депутат, яку ми з вами аналізували щодо стану ядерно-промислового енергокомплексу, дозволяє робити висновки про термінове вжиття організаційних заходів, фінансових рішень і законодавче забезпечення.

Певен, що всі присутні на зібранні погодяться з тим, що заходи з підвищення рівня безпеки і продовження ресурсу атомних енергоблоків мають бути захищені законодавчо тарифом. Тим паче що це вимагає Конвенція з ядерної безпеки.

Проект Резолюції слухань, з доповненнями і зауваженнями, буде запропоновано голові комітету Миколі Володимировичу Мартиненку, членом комітету з тим, щоб звернутися з відповідним проектом Постанови до Верховної Ради України.

Фотоінформація
Миколи ВАРЧИНОГО

ДОЗВІЛЛЯ АТОМНИКІВ: ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ

ПЕТРОС. ДЕСЯТЬ РОКІВ ПОТОМУ

Уперше масове сходження працівників Хмельницької АЕС на гору Петрос відбулося 2003 року. Воно було настільки екстремальним, що стійко вкарбувалося у пам'ять учасників тих подій, як напіваваторна пригода. Щоправда, з того походу у нинішньому сход-

женні брали участь лише двоє: керівник групи Людмила Малько та автор цих рядків. Тому лише ми знали складність підйому на два кілометри двадцять метрів гордого Петроса з урочища Лопушанка Плай, кількість годин, необхідних для цієї подорожі.

Десять років тому ми діставалися до місця дислокації півтора дні. Наші автобуси не витримали передчуття штурму, і вже на підступах до Яремче вперлися почергово в Ясинівський перевал, зупинились де їм заманулось, аби поставити нас перед фактом, що далі рушатись тільки з Господньої волі. Розповідає, як ми чекали до опівночі хоч одного «виздоровілого» ЛАЗа, як на решті дістались омріяної Лазещини і як несласкаво зустріла вона нас напівзруйнованим мостом, через що група була вимушена зупинитися за кілька кілометрів від контрольно-пропускного пункту, — треба володіти гомерівською епосною мовою. Зайві сім кілометрів до маршрутних дванадцяти — це вже неабияке випробування. При цьому ми були обмежені в часі, адже годинник зафіксував 14.00, а вийти у зворотній путь ми мали не пізніше двадцятьї години, аби завидна потрапити на торований шлях.

Якщо коротко, то о 18-годині ми почали штурм, о 21-й спустилися з вершини. У цьому проміжку був відчайдушний «кидок» угору, радість від досягнення мети, розгортання прапора Атомпрофспілки і фотографування на пам'ять під шалену пісню морозного вітру, швидкий спуск і довга напівпомацки дорога до бази.

Цього разу ми дістались Лазещини завчасно і поблизу контрольно-пропускного пункту розташувалися табором. Група працівників гідротехнічного цеху організувала власне вогнище, а «ветеранська» (постійні учасники походів) розстала наметі трохи вище. Вечір прохолодний, але не критично, нашвидкуруч зварена каша та чай, дружня бесіда зіграють туристів.

Людмила Малько з'ясовує, хто штурмуватиме Петрос, опікується іншими організаційними питаннями. Бувають «ходоки» швиденько забираються в намети, аби відіспати перед дорогою. Вранці о сьомій «штурмовики» вже активно готуються в дорогу. О восьмій група із 20 осіб вирушає в дорогу. Це менше половини всіх учасників подорожі. Не планувала підніматися на вершину Олена Балагуріна, вона приїхала за враженнями і етюдями майбутніх картин. Зате йде вгору син Микита Борцов, за покликанням теж художник, а нині студент одного з вузів.

Це його рукою розписано тематичний диптих загальною довжиною у три з половиною метрів на метр двадцять п'ять у інформаційному центрі Хмельницької АЕС. Стилізовані квіти обвивають чотири атомні енергоблоки, будинки міста, весь навколишній всесвіт. Звичайно, частину рідної землі він осягне у цій подорожі.

Рушило в дорогу подружжя Ковалінських. На час походу трійко їх дітей, також активних підкорювачів вершин, у таборі відпочинку. Тому їм незвично йти без «чумочок», і вони залюбки беруть під свою опіку мою доньку Надію. Цьогоріч це друге випробування для неї, адже на День Конституції сходила на Чорногорі у дуже пишалася собою.

Віктор Шевчук — ветеран туризму. Ходить завжди сам, спить у мініатюрному наметі, як ми називаємо його — китайському, і найпершим встає у таборі, аби запалити вогнище, нагріти води на чай.

Отже, рушили. На першому привалі після години ходу слухаємо настанови Людмили Малько, як відновлювати дихання під час руху. Тут також розглядаємо таблички, які вказують, що до Петроса 10 кілометрів, до Говерли сім з половиною, Полонини Головчеська — вісім.

Невдовзі входимо в ліс і довго, настійно йдемо спочатку дорогою, а тоді хащами до підніжжя Петроса. Перейшли річку, вийшли з лісового масиву і...

Нічого ми не побачили. Туман стояв густий, насичений вологою і дедалі щільніше огортав групу. Почали підніматися вгору урочищем Лопушанка Плай. На шляху гарні, ще далеко не вибрані чорничники. Встигаємо скуштувати ці дари природи і крок за кроком піднімаємося вгору. Важко всім, хоча молодість вирвалася вперед і цецзла в тумані. Через годину донька запитала, чи ще довго до вершини. «Триста метрів», — відповідаю. Ці триста умовних метрів ми піднімались ще півтори години. Взагалі, перепад висот між Лазещиною і вершиною Петроса сягає більше тисячі метрів. Останні метри на чотирьох кінцівках доповзали до вершини. На диво, там не було тако-

го густого туману, як протягом маршруту. Нас жваво вітали всі, хто досяг вершини раніше. Тут групою поправляємо втрачене здоров'я, фотографуємося на пам'ять біля каплички та вказівника, який засвідчує, що до Говерли всього дев'ять кілометрів, але побачити її нам не вдалося. Однак у якийсь момент відкрилась панорама східної частини Чорногорського масиву, і туристи сфотографувалися на фоні цього надзвичайного краєвиду.

Спускатися легше, особливо, якщо дорога протоптана і твої кроки ніби повторюють сотні тисяч кроків тих, хто пройшов до тебе. Думаєш про те, що все ж таки ще можеш долати вершини, і плануєш нові сходження, радієш життю, пригадуєш легенди. Отже, «Петрос» — румунською камінь. І хоча цей камінь обіріс малинками та чорничниками, узимку з нього сходять лавини. У 1958 році група з 12 туристів була заслана лавиною у «воронці» при спробі трансверсувати купол Го-верли з північно-західного гребеня на перемичку між Говерлою та Петросом. У цій групі загинув відомий київський альпініст. У 1960 році стався нещасний випадок, пов'язаний із загибеллю 20 туристів, які здійснювали трансверс Говерли — Петрос. Їх теж забрала лавина в ту ж «воронку».

На гору Петрос ми піднімалися у День незалежності, тому традиційно у таборі — імпровізований концерт і посвята у туристи. Всі, хто піднявся на вершину, отримали своєрідний сертифікат із відбитком черевика керівника групи Людмили Малько. Кожен скуштував пересоленої каші, солодкого згущеного молока, вина. Був на честь новоспечених туристів феєрверк.

Віктор ГУСАРОВ
Фото автора

23 Листопада — День пам'яті жертв Голодомору в Україні

УКРАЇНА ПАМ'ЯТАЄ. СВІТ ВИЗНАЄ

18 листопада 1932 року вийшла постанова ЦК КП(б)У про заходи щодо посилення хлібозаготівель, згідно з якою за невиконання планів хлібозаготівель сільські господарства каралися натуральними штрафами, тобто конфіскацією 15-місячної норми м'яса. Цього дня також з'явилася постанова Політбюро ЦК КП(б)У про ліквідацію контрреволюційних гнізд та розгром куркульських груп.

Через два дні вийшло рішення Раднаркомом УРСР, згідно з яким натуральні штрафи дозволялося застосовувати також щодо колгоспів. Згодом перелік компенсаційних харчів розширено картоплею і салом, наприкінці року — продуктами тривалого зберігання. Спланована конфіскація урожаю зернових та всіх інших продуктів харчування у селян представниками радянської влади упродовж 1932—33 років безпосередньо призвела до вбивства селян голодом у мільйонних масштабах.

Українській владі у роки незалежності країни вдалося домовитися про відзначення сумної дати — 80-х роковин Голодомору українців 1932—

На знімку: пам'ятник у Берліні біля Брандербурзьких воріт жертвам Голодомору в Україні
Фотоінформація
Лілії СОКОЛОВОЇ

ЕКОЛОГІЯ ДОВКІЛЛЯ

Чорнобиль — один із найгірших

Швейцарські екологи назвали найбільш забруднені місця планети. Чорнобиль потрапив до десятку найгірших місць у світі. Швейцарське відділення міжнародної екологічної організації Зелений Хрест дослідило екологічно небезпечні місця і дійшло висновку, що хоч з часу трагедії на ЧАЕС минуло 27 років, це місце досі залишається небезпечним.

«Чорнобиль залишається місцем, в якому відбулася одна із найгірших ядерних катастроф в історії

людства. Через аварію на ЧАЕС близько 1500 тисяч квадратних кілометрів виявились зараженими. Досі 19 миль зони відчуження залишаються майже повністю незаселеними.

Упродовж семи місяців реактор поховали під бетонною оболонкою, що мала поглинати випромінювання. Однак це було тимчасове розв'язання проблеми, розраховане не більш, ніж на 20—30 років. Другий корпус нині тільки на стадії розробки, —

пишуть дослідники. Вони зазначають, що аварія на ЧАЕС вплинула щонайменше на 10 мільйонів людей.

Окрім Чорнобиль, до списку найбільш забруднених увійшли басейн аргентинської річки Ріачуело, округ Хазарібгах на півночі Бангладеш, територія острова Калімантан, а також два російських міста — Дзержинськ і Норильськ.

До речі, за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, 20% смертей у країнах, що розвиваються, пов'язані із впливом навколишнього середовища.

АКЦІЯ! КРЕДИТ ЗА ПОЛЦЕНІ!

Брюс Уиллис

НОВОГОДНИЙ СТАВКОПАД!

КРЕДИТНА СТАВКА СНИЖЕНА НА 50%*
Акція дійствує з 15.11.2013 г. по 31.01.2014 г.

ЕНЕРГОДАР, УЛ. КОМСОМОЛЬСЬКАЯ, 32, (050) 334 67 23
ЮЖНОУКРАЇНСЬК, УЛ. МИРА, 14-Б, СМ «КОПЕЙКА», (050) 419 30 05

ТРАСТ | **Банк**

0 800 50 90 20 • WWW.BANKTRUST.COM.UA

Процентні ставки по кредитам Банку наличними знижені на 50% по отношению к ранее действовавшим процентным ставкам. Полные условия Акции на сайте Банка. ПАО Банк «ТРАСТ». Лицензия НБУ № 237 от 02.11.2011 г.

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Адреса редакції: вул. Шота Руставелі, 39/41
оф. 814, м. Київ, 01033
Газета «Атомник України»

Головний редактор
Микола ПЕТРИЧЕНКО
Телефон/факс: (044) 496-52-98
E-mail: atomnik@union.kiev.ua
atomnik@gmail.com

Газета виходить щотижня

Індекс — 21766

За точність викладених фактів відповідальність несе автор

Редакція листується з читачами лише на сторінках газети

При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 рокуГазета віддрукована
у ПП «Трейд інформ»: м. Київ,
вул. Новозабарська, 2/6.

Тираж 5000

Ціна договірна